

معاونت آموزش و پژوهش

کلیات و آیین نامه اجرایی

برگزاری دوره تربیت مدرس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم

سال ۱۳۹۶

«فهرست مطالب»

صفحه	عنوان
۲	● کلیات طرح تربیت مدرس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم
۳	- مقدمه
۴	- تعاریف برخی از اصطلاحات آموزشی قرآن کریم
۴	- اهداف دوره
۵	- چکیده دوره
۵	- مشخصات کلی دوره
۵	- پذیرش و ثبت نام
۶	● جدول عناوین درسی دوره
۷	- آموزش کارگاهی اصول تحلیل تدریس
۸	- آشنایی با رسم و ضبط قرآن کریم (سطح ۲)
۸	- تعلیم و تربیت اسلامی با رویکرد قرآنی
۹	- مهارت‌ها و روش‌های تدریس و کلاس‌داری
۱۱	- تدریس فنون معلمی
۱۲	- آزمون‌ها (آزمون‌های ورودی - آزمون‌های پایانی)
۱۳	● آیین‌نامه اجرایی دوره
۱۴	- مسئول اجرایی و مسئولیت‌های محوله
۱۴	- مراحل و چرخه اجراء
۱۴	- هزینه‌های اجرای دوره
۱۴	- تذکرات مهم
۱۵	● ضمایم دوره
۱۶	ضمیمه ۱: فرم مشخصات ثبت نام کنندگان
۱۷	ضمیمه ۲: فرم اطلاعات آزمون‌های ورودی
۱۸	ضمیمه ۳: فرم کارورزی مدرس
۱۹	ضمیمه ۴: فرم سنجش روش تدریس دوره تربیت مدرس
۲۰	ضمیمه ۵: فرم سنجش روش تدریس دوره تربیت معلم
۲۱	ضمیمه ۶: فرم سنجش قرائت دوره‌های تربیت معلم
۲۲	ضمیمه ۷: فرم نظر سنجی

بخش اول :

کلیات طرح تربیت مدرس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم

طرح تفصیلی دوره تربیت مدرس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم

قال رسول الله ٩: مُعَلِّمُ الْقُرْآنِ وَ مُتَعَلِّمُهُ يَسْتَعْفِرُ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ حَتَّى الْحُوتِ فِي الْبَحْرِ

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: تمام اشیاء حتی ماهیان در دریا، برای معلّم قرآن و قرآن آموز طلب

(مستدرک الوسائل - ج ٤، ص ٢٣٥)

آمرزش می کنند.

□ مقدمه:

قرآن کریم آخرین کتاب الهی است که بهترین راهها را برای دستیابی به سعادت واقعی انسان، فرا روی او قرار داده است. از این رو جامعه بشری همواره نیازمند بهره گیری از تعالیم قرآن و طلب هدایت از آن است و در ابعاد گوناگون نیز مورد بحث و بررسی و حتی تدریس قرار گرفته است.

با توجه به فرمایش گرانبهای پیامبر اکرم (ص) می توان دریافت که تدریس قرآن کریم از جایگاه رفیعی در اسلام برخوردار است و همواره مورد توجه اهل بیت عصمت و طهارت: بوده است.

با عنایت به جایگاه معلّمان در نشر و آموزش این کتاب الهی در عصر حاضر، این نکته ضروری به نظر می رسد که با این کتاب با رویکردی نوین، فنی و تخصصی برخورد شود. چرا که تدریس یک کنش متقابل بین معلّم و متعلّم است و از آنجا که معلّم قرآن با روح و روان و احساسات ایشان سر و کار دارد چنانچه به درستی عمل نکند، زیان های جبران ناپذیری برجا می گذارد.

بنابراین ضرورت، این مهم احساس می شود که معلّمان محترم قرآن کریم، در تمامی زمینه های لازم، باید اطلاعات و تجربیات صحیح و مفیدی را کسب نمایند. بدین منظور معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم با توجه به انجام رسالت این امر خطیر و اشاعه فرهنگ آموزش و تدریس صحیح قرآن کریم در سطح جامعه و در راستای ایجاد نظام جامع و هماهنگ آموزش قرآن کریم، پس از برگزاری دوره های تربیت معلّم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم، اینک جهت تأمین مدرّسان دوره های تربیت معلّم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم، اقدام به ارائه طرح تفصیلی برگزاری دوره تربیت مدرّس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم نموده است.

شایان ذکر است که این دوره جهت آموزش و ارتقاء سطح علمی و تخصصی معلمان روش تدریس دوره های تربیت معلّم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم و بمنظور تأمین و تربیت نیروهای متخصص برگزار می گردد.

معاونت آموزش و پژوهش

تعاریف برخی از اصطلاحات آموزشی قرآن کریم

➤ روخوانی:

از نظر لغوی به معنای «خواندن از روی متن» و از نظر اصطلاحی به معنای «خواندن درست و شمرده کلمات و عبارات آیات قرآن مجید» است.

➤ روان خوانی:

از نظر لغوی به معنای «پشت سر هم و بدون مکث خواندن کلمات و عبارات» و از نظر اصطلاحی به معنای «خواندن پیوسته و روان آیات و سوره‌های قرآن مجید» (با رعایت تلفظ صحیح صداها و کوتاه و کشیده) می‌باشد.

➤ معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم:

فردی است که دانش و مهارت‌های لازم را برای تدریس در دوره‌های آموزشی روخوانی و روانخوانی قرآن کریم دارد.

➤ مدرّس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم:

فردی است که توانایی آموزش روش‌ها و فنون تدریس و کلاس‌داری دوره‌های آموزشی روخوانی و روانخوانی قرآن کریم را به معلّمان مربوطه، دارا باشد.

📌 اهداف دوره:

* اهداف کلی:

- ۱- شناسایی و آموزش معلّمان مستعد و مجرب قرآن کریم و تربیت ایشان جهت تدریس در دوره‌های تربیت معلّم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم.
- ۲- تأمین و تربیت کادر متخصص جهت آموزش معلّمان روخوانی و روانخوانی قرآن کریم.
- ۳- ایجاد زمینه و انگیزه در معلّمان قرآن کریم جهت استمرار و تداوم دانش‌اندوزی در علوم قرآنی و کسب مهارت‌های تدریس در سطوح علمی و تخصصی.
- ۴- تعمیم روش‌های بدیع و انتقال مهارت‌های تدریس یکپارچه و نظام یافته قرائت قرآن کریم در سطح کشور.
- ۵- تکمیل حلقه‌های آموزشی در راستای اجرای طرح نظام جامع و هماهنگ آموزش قرآن کریم.

* اهداف رفتاری:

- ۱- آشنایی با مباحث تخصصی (مهارت‌ها و روش‌های تدریس و کلاس‌داری، کارورزی تدریس فنون معلّمی، آموزش کارگاهی اصول تحلیل تدریس و...).
- ۲- تسلط بر مهارت‌های حرفه‌ای مدرس روش تدریس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم.
- ۳- تضارب آراء و مبادله تجربیات و اندوخته‌های علمی فراگیران.
- ۴- هماهنگی و توجیه در خصوص ضوابط دوره‌های تربیت معلّم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم.

● چکیده دوره :

طی اجرای این دوره، علاقمندان به تدریس در دوره‌های تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم پس از احراز شرایط عمومی و اختصاصی و طی ۱۲۰ ساعت آموزش حضوری و غیر حضوری با اصول و روش‌های تربیت معلم آشنا شده و پس از موفقیت در آزمون‌های پایانی (مطابق با ضوابط)، ضمن اخذ گواهینامه تربیت مدرس روخوانی و روانخوانی قرآن، به عنوان مدرسان دوره‌های تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم به تدریس خواهند پرداخت.

● مشخصات کلی دوره :

- ۱- نام دوره: تربیت مدرس روخوانی و روان خوانی قرآن کریم.
- ۲- مدت دوره: یک هفته (بصورت شبانه روزی)
- ۳- مقطع زمانی: در طول سال
- ۴- پیش‌نیاز: شرائط مندرج در صفحه ۵
- ۵- گستره طرح: سراسر کشور.
- ۶- محتوای آموزشی: شامل دروس مندرج که در ادامه خواهد آمد.
- ۷- مجری دوره: سازمان دارالقرآن الکریم و اداره امور قرآنی استان‌ها.
- ۸- شکل اجرا: حضوری
- ۹- گروه هدف (مخاطبان): حائزین شرایط پذیرش.
- ۱۰- تعداد متعلمین هر دوره: حداقل ۱۵ و حداکثر ۲۵ نفر
- ۱۱- ارزش آموزشی: ۱۲۰ ساعت آموزشی.

● پذیرش و ثبت نام :

● شرایط عمومی:

- ۱- التزام عملی به موازین شرع مقدس اسلام و اعتقاد به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران
- ۲- دارا بودن ظاهر اسلامی متناسب با شئون مدرس قرآن کریم.
- ۳- عدم لکنت‌زبان و هرگونه نقص عضوی که مانع امر تدریس باشد.
- ۴- تعهد به همکاری با اداره امور قرآنی استان (حداقل به مدت دو دوره در قبال دریافت حق‌الزحمه).

● شرایط اختصاصی:

- ۱- دارا بودن گواهینامه تربیت معلم روخوانی و روانخوانی قرآن کریم با معدل بالای ۱۷
- ۲- دارا بودن گواهینامه قرائت قرآن کریم (سطح ۵ «سال ۹۰» یا سطح ۴ «پیش از سال ۹۰») (گرایش تدویر یا تحقیق) یا قبولی در آزمون ورودی مربوطه.
- ۳- دارا بودن مدرک تحصیلی لیسانس یا معادل به همراه ۵ دوره تدریس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم (قرائت سطح (۲)۱).
- ۴- دارا بودن حداقل ۲۵ و حداکثر ۴۰ سال سن.

● تبصره: داوطلبانی که دارای مدرک دیپلم و فوق دیپلم می‌باشند می‌بایست حداقل ۱۰ دوره سابقه تدریس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم را دارا باشند.

- ۵- قبولی در آزمون عملی روش تدریس روخوانی و روانخوانی و آزمون کتبی درس « فنون معلّمی و روانشناسی در آموزش »

نکته: در این بخش آزمون کتبی بر اساس کتاب «کاربرد مهارت‌های تدریس و روانشناسی در آموزش قرآن»، تألیف آقای تک‌فلاح بعمل خواهد آمد.

● مدارک لازم:

- ۱) فرم تکمیل شده ثبت‌نام.
- ۲) تصویر صفحه اول شناسنامه .
- ۳) تصویر آخرین مدرک تحصیلی،
- ۴) تصویر سوابق تدریس که به تأیید اداره امور قرآنی استان رسیده باشد.
- ۵) تصویر گواهینامه قرائت سطح ۵ «سال ۹۰» یا سطح ۴ «پیش از سال ۹۰» (در صورت وجود).

جدول عناوین درسی، تعداد واحدها و ساعات آموزش و آزمون دوره

ردیف	دروس	ضریب	ساعات آموزشی	حد نصاب نمره قبولی (از ۲۰)	نوع آزمون
۱	آموزش کارگای اصول تملیل تدریس (شامل تدریس معلمی (۱۶ از ۲۰) و کارورزی مدرس با معلمین (۱۵ از ۲۰))	۳	۲۴ ساعت آموزشی (۱۲ جلسه)	۱۵,۵	شفاهی « تدریس عملی»
۲	آشنایی با رسم و ضبط قرآن کریم (سطح ۲)	۱	۲ ساعت آموزشی (بصورت غیرمضوری)	۱۴	کتبی
۳	مهارت‌ها و روش‌های تدریس و کلاس‌داری	۲	۱۴ ساعت آموزشی (۷ جلسه)	۱۴	کتبی
۴	تعلیم و تربیت اسلامی با رویکرد قرآنی	۱	۸ ساعت آموزشی (۴ جلسه)	۱۴	کتبی
۵	تدریس فنون معلمی	۲	۱۲ ساعت آموزشی (۶ جلسه)	۱۵	عملی
۶	مطالعه کتب پیش‌نیاز و کتب دوره	--	۶۰ ساعت (بصورت غیرمضوری)	--	--
جمع		۹	۱۲۰ ساعت آموزشی	--	--

۶۰ ساعت آموزشی مضوری (۳۰ جلسه آموزشی) + ۶۰ ساعت آموزش غیر مضوری (جهت پیش مطالعه کتب پیش‌بینی شده جهت دوره)

بودجه‌بندی دروس دوره

۱- آموزش کارگاهی اصول تحلیل تدریس

ردیف	عنوان اصلی	نمونه هایی از عناوین فرعی
۱	وجه تشابه مدرس و معلم	انجام فعالیتهای آموزشی پیرامون درس مورد نظر / بهره گیری از روشها و فنون برای تدریس / لزوم آشنایی با علوم و مهارتهای تدریس و روانشناسی تربیتی برای هر دو / هر دو کارگردان چرخه آموزشی هستند و عهده دار مدیریت های سه گانه محتوی، کلاس و زمان.
۲	وجه تمایز مدرس و معلم	در فرآیند تدریس معلم، مثلث چرخه آموزش شامل سه ضلع «معلم، فراگیر و اصل محتوای آموزشی» است ولی در فرآیند تدریس مدرس، مربع چرخه آموزش شامل چهار ضلع «مدرس، معلم، فراگیر و اصل محتوای آموزشی» به همراه شیوه های ارائه آن» می باشد. در فرآیند تدریس معلم، درس اصلی، همان درس مندرج در کتاب مثل فتحه، کسره و... است ولی در تدریس مدرس، هر چند موضوع درس ممکن است فتحه، کسره و... باشد ولی درس اصلی، شیوه تدریس صحیح موضوع و نکات کلیدی آن است. معلم سناریو را اجرا می کند ولی مدرس هم سناریونویسی و هم اجرای سناریو را به معلم آموزش داده و بخشهای مهم سناریو را در زانرهای متفاوت و به تناسب استعدادهای و تواناییهای مخاطبان خود به تصویر می کشد.
۳	ویژگیهای مدرس	عامل علمی: مراد از عامل علمی، مجموعه عناصری است که توانمندی و تسلط علمی مدرس را در مقام ارائه روشها و فنون تدریس نشان می دهد. منظور تسلط بر محتوا و موضوع درس، فنون و روشهای تدریس و آگاهی کافی و گسترده درباره مطالب آموزشی است. / خلاقیت: توانایی خلق ایده ها و روش های جدید و ارائه درس در قالب های نو می باشد / از دیگر ویژگی های مدرس و ویژگی های ممتاز در فن بیان، قدرت تأثیر گذاری در مخاطب، تسلط و مهارت در اجرای فنون مختلف تدریس و محتوای علمی درس، تیز بینی و سرعت عمل در تغییر فضای کلاسی و ارائه ارشادات کلیدی به مخاطبان، خط خوش و خوانا، نظم و انضباط، زمانبندی مناسب و متناسب برای سرفصل ها و محورهای درسی و... می باشد.
۴	از سناریو نویسی تا ایفای نقش و اجرای سناریوی تدریس	چگونگی تهیه طرح درس توسط مدرسین وظایف مدیریتی مدرس: ۱- مدیریت محتوا ۲- مدیریت زمان ۳- مدیریت کلاس ۴- آموزش شیوه مدیریت های فوق به معلم مدرس و معلم هر یک چگونه باید از مخاطبان خود سؤال کنند؟ و چگونه باید تمرین و کارورزی نمایند؟ مدرس و معلم هر یک چگونه باید در حین تمرین و کارورزی، اغلاط احتمالی مخاطبان را گوشزد کنند؟ مدرس و معلم هر یک چگونه و بر مبنای چه ملاکی باید الگوها و روشهای تدریس را انتخاب و به کار بندند؟ با توجه به موضوعات درسی و روخوانی و روانخوانی قرآن، هر موضوع درسی را از کجا شروع کرده، به چه محورهایی اشاره کنیم، چگونه کارورزی کنیم و در پایان چگونه درس را خاتمه دهیم؟ چه اشتباهاتی از قرآن آموزان را متذکر شویم، چه اشتباهاتی را اغماض کنیم، چگونه اشتباهات را متذکر گردیم؟ چگونگی تلفیق و بکارگیری همزمان و متناسب جزء جزء مهارتهای آموزشی و نکات روانشناسی تدریس در قالب یک سیستم به هم پیوسته در طول زمان تدریس اصل تبدیل دانائی ها به عمل
۵	تجمیع مهارت های آموزشی مدرس و طریقه طراحی، اجرا و آموزش طرح درس به معلمین	۱- مهارت تهیه طرح درس / ۲- مهارت تحلیل محتوا / ۳- مهارت به کارگیری از رسانه های آموزشی / ۴- مهارت راهنمایی و مشاوره شاگردان / ۵- مهارت ایفای نقش الگویی / ۶- مهارت انتخاب و اجرای روش تدریس / ۷- مهارت رشد دادن خلاقیت در شاگردان / ۸- مهارت اجرای ارزشیابی / ۹- مهارت ایجاد و نگهداری انگیزش در شاگردان / ۱۰- مهارت برقراری و حفظ و استمرار ارتباط / ۱۱- مهارت مشارکت دادن شاگردان در یاددهی - یادگیری / ۱۲- مهارت پرسش و پاسخ / ۱۳- مهارت به کارگیری تقویت {تشویق} / ۱۴- مهارت سازماندهی کلاس درس / ۱۵- مهارت پایان دادن مناسب درس / ۱۶- مهارت تعیین تکلیف برای شاگردان / ۱۷- مهارت پرداختن به پژوهش کلاسی (اقدام پژوهی)
۶	هماهنگ اندیشی به جای هماننداندیشی	۷- تهیه و اجرای طرح درس به صورت گروهی ۸- تهیه و اجرای طرح درس به صورت فردی

* تذکر: یک نسخه از بودجه بندی این درس، در اختیار استاد محترم دوره قرار داده شود تا ایشان، مطابق با سرفصلها و محورهای آموزشی، دروس مربوطه را تدریس نماید.

۲- آشنایی با رسم و ضبط قرآن کریم (سطح ۲)

ردیف	محورهای درسی
۱	معرفی رسم الخطهای قرآن کریم
۲	آشنایی با شیوه کتابت و علامتگذاری در قرآنهاى مصرى
۳	آشنایی با شیوه کتابت و علامتگذاری در قرآنهاى پاکستانى (هندى)
۴	آشنایی با شیوه کتابت و علامتگذاری در قرآنهاى ایرانى
۵	آشنایی با شیوه کتابت و علامتگذاری در قرآنهاى ترکی
۶	آشنایی با شیوه کتابت و علامتگذاری قرآن تهیه شده در مرکز طبع و نشر
۷	آشنایی با شیوه کتابت و علامتگذاری در قرآن مغربى

منبع آموزشی:
جزوه آشنایی با انواع رسم الخط و بررسی تطبیقی شیوه‌های کتابت و علامتگذاری قرآن کریم

۳- تعلیم و تربیت اسلامی با رویکرد قرآنی

ردیف	محورهای درسی
۱	قوانین زندگی
۲	طرحی برای زندگی

منبع آموزشی:
کتاب طرحی برای زندگی، تألیف علیرضا لطفی، انتشارات تلاوت (۷۷۶۳۵۵۰۰)

۴- مهارت‌ها و روش‌های تدریس و کلاس‌داری

ردیف	محورهای درسی
۱	روشها و فنون تدریس
۲	روشها و فنون کلاس‌داری
۳	گزیده روانشناسی یادگیری
۴	اصول مدیریت و تکنولوژی آموزشی

منبع آموزشی:
۱- کاربرد مهارت‌های تدریس و روانشناسی در آموزش قرآن، تألیف: آقای تک‌فلاح (انتشارات تلاوت ۷۷۶۳۵۵۰۰)
۲- روانشناسی پرورشی نوین، تألیف: دکتر علی‌اکبر سیف، انتشارات دوران (۶۶۹۶۱۶۲۲) و (۶۶۹۶۱۶۴۱)

۲-۴- سرفصل های آموزشی کتاب روانشناسی پرورشی نوین تألیف دکتر علی اکبر سیف (نشر دوران- ویراست ششم- ۱۳۸۹)
۱۶۶ صفحه از مجموع کل کتاب

ردیف	موضوع اصلی درس	عناوین زیرمجموعه مورد تدریس	صفحه
۱	فصل ۱: یادگیری، آموزش، و روانشناسی پرورشی	- خلاصه فصل	۴۰-۳۹
۲	فصل ۳: نظریه رشد شناختی پیاژه	بخشهایی از فصل	۸۸-۶۸
۳	فصل ۴: نظریه های رشد شناختی و یگوتسکی و پرونر	- منطقه تقریبی رشد - تکیه گاه سازی - کاربردهای آموزشی نظریه رشد شناختی و یگوتسکی - نظریه رشد شناختی پرونر	۱۰۴-۹۹ ۱۱۳-۱۰۶
۴	فصل ۷: نظریه های یادگیری شناختی خبرپردازی: نظام یاد	- یادآوری و فراموشی - علت حذف اطلاعات از ثبت حسی - علت فراموشی اطلاعات از حافظه کوتاه مدت - علت فراموشی اطلاعات از حافظه دراز مدت - کاربردهای آموزشی نظریه های یادگیری خبرپردازی - خلاصه فصل	۲۰۳-۱۹۹
۵	فصل ۹: انگیزش در یادگیری	کل فصل	۲۵۲-۲۳۰
۶	فصل ۱۰: سبکهای یادگیری و تفکر	بخشهایی از فصل	۲۷۵-۲۵۸
۷	فصل ۱۱: راهبردهای یادگیری و مطالعه: شناخت و فرا شناخت	بخشهایی از فصل	۲۹۹-۲۸۴
۸	فصل ۱۳: تفکر: مفهوم سازی و قاعده آموزشی	کل فصل	۳۶۷-۳۴۶
۹	فصل ۱۵: طراحی آموزشی، هدفهای آموزشی، و آمادگی برای یادگیری	- خلاصه فصل	۴۴۵-۴۴۳
۱۰	فصل ۱۸: آموزش معلم-محور: آموزش مستقیم	بخشهایی از فصل (روش آموزش برای یادگیری در حد تسلط)	۵۱۲-۵۰۹
۱۱	فصل ۲۰: اداره کلاس درس: آموزش به کمک تغییر رفتار	- کل فصل	۵۷۷-۵۵۲
۱۲	فصل ۲۱: سنجش یادگیری	بخشهایی از فصل	۶۰۳-۵۸۶
۱۳	فصل ۲۲: ارزشیابی پیشرفت تحصیلی	- چگونگی انجام ارزشیابی پیشرفت تحصیلی - روایی - پایایی - دسته بندی انواع ارزشیابیهای پیشرفت تحصیلی - دسته بندی ارزشیابیهای پیشرفت تحصیلی با توجه به زمان و هدف استفاده - تأثیر روشهای مختلف نمره گذاری بر عملکرد یادگیرندگان - تأثیر بازخورد یا آگاهی از نتایج کار بر یادگیری دانش آموزان	۶۱۹-۶۱۴ ۶۲۸-۶۲۵

۴-۳ - سرفصل های آموزشی کتاب کاربرد مهارت های تدریس و روانشناسی در آموزش قرآن، تألیف: آقای تکفلاح

ردیف	موضوع اصلی درس	عناوین زیر مجموعه مورد تدریس	صفحه
۱	فصل ۱: ویژگی های معلّم	- کل فصل	۱۹-۲۶
۲	فصل ۲: مبانی تعلیم و تربیت	- کل فصل	۲۷-۳۸
۳	فصل ۳: اهداف آموزشی	- کل فصل	۴۱-۵۲
۴	فصل ۴: طبقه بندی اهداف آموزشی	- کل فصل	۵۳-۶۹
۵	فصل ۵: ویژگی های ورودی یادگیرندگان یا اهداف ورودی	- کل فصل	۷۱-۸۰
۶	فصل ۶: تعیین محتوا، روش و وسایل آموزشی و نظام ارزشیابی	- کل فصل	۸۱-۸۸
۷	فصل ۷: الگوی تدریس و طراحی فعالیت های آموزشی	- کل فصل	۸۹-۱۰۰
۸	فصل ۸: طرح درس (سالانه و روزانه)	- کل فصل	۱۰۱-۱۱۳
۹	فصل ۹: روش ها و فنون تدریس	- کل فصل	۱۱۵-۱۳۷
۱۰	فصل ۱۰: مهارت های آموزشی و کلاس داری	- کل فصل	۱۳۹-۱۵۰
۱۱	فصل ۱۱: کلیات و تعاریف روانشناسی پرورشی	- کل فصل	۱۵۱-۱۶۱
۱۲	فصل ۱۲: اصول مهم تدریس از دیدگاه روانشناسی پرورشی	- کل فصل	۱۶۳-۱۸۲

۵- کارورزی تدریس فنون معلمی

ردیف	محورهای درسی
۱	روشها و فنون تدریس
۲	روشها و فنون کلاسداری
۳	گزیده روانشناسی یادگیری
۴	اصول مدیریت و تکنولوژی آموزشی

منبع آموزشی:

۱- کاربرد مهارتهای تدریس و روانشناسی در آموزش قرآن، تألیف: آقای تکفلاح (انتشارات تلاوت ۷۷۶۳۵۵۰۰)

۲- روانشناسی پرورشی نوین، تألیف: دکتر علی اکبر سیف، انتشارات دوران (۶۶۹۶۱۶۲۲ و ۶۶۹۶۱۶۴۱)

آزمونها

❖ آزمونهای ورودی

الف) آزمون کتبی

این آزمون به صورت تستی و تشریحی بوده بر اساس کتاب «کاربرد مهارتهای تدریس و روانشناسی در آموزش قرآن»، تألیف آقای تکفلاح بعمل خواهد آمد. حد نصاب نمره قبولی در این آزمون ۱۴ از ۲۰ می باشد.

ب) آزمونهای عملی

این آزمونها شامل آزمون عملی روش تدریس روخوانی و روانخوانی و قرائت شفاهی (بر مبنای قرائت سطح ۵ «تدویر یا تحقیق») خواهد بود.

تذکر: آزمونهای فوق می بایست با نظارت و هماهنگی معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم انجام گردد. حد نصاب آزمونهای فوق به شکل زیر خواهد بود:

- ۱- روش تدریس روخوانی و روانخوانی: ۱۶ از ۲۰
- ۲- قرائت شفاهی (تدویر یا تحقیق): تجوید «۲۴/۵ از ۳۵» ب- وقف و ابتدا «۱۰/۵ از ۱۵» ج- صوت «۱۴ از ۲۰» د- لحن «۲۱ از ۳۰»

۱. در آزمون قرائت برای هر متعلم، یک صفحه (به صورت قرعهای) از روی قرآنها ۶۰۴ صفحه ای به شیوه رسم الاملاء یا رسم المصحف به انتخاب متعلم، قرائت به روش تحقیق معین خواهد شد.

❖ آزمون‌های پایانی الف) آزمون کتبی

آزمون‌های کتبی پایان دوره شامل آزمون دروس جدول ذیل می‌باشد که بصورت تستی - تشریحی برگزار خواهد شد.

- ۱- آشنایی با رسم و ضبط قرآن کریم (سطح ۲)
- ۲- مهارت‌ها و روش‌های تدریس و کلاس‌داری
- ۳- تعلیم و تربیت اسلامی با رویکرد قرآنی

ب) آزمون‌های عملی

- ۱- تدریس در جایگاه معلم
- ۲- روش کارورزی معلم (تحلیل تدریس معلم)
- ۳- تدریس فنون معلّمی

۴- تدریس در جایگاه معلم

در این بخش داوطلب دوره در جایگاه معلم قرار گرفته و یک موضوع از مباحث روخوانی و روانخوانی قرآن کریم را تدریس می‌کند.

۵- روش کارورزی معلم (تحلیل تدریس معلم)

در این بخش داوطلب دوره در جایگاه مدرس قرار گرفته و تدریس معلّم را مورد تحلیل و بررسی قرار می‌دهد. تحلیل و بررسی تدریس معلم در این بخش با توجه به نکات ذیل صورت می‌پذیرد:

الف- جمع‌آوری اطلاعات :

نظرات مثبت و منفی شرکت‌کنندگان در دوره، در خصوص تدریس معلم، با مدیریت مدرس جمع‌آوری می‌شود.

ب- تجزیه و تحلیل :

نظرات مثبت و منفی جمع‌آوری شده از شرکت‌کنندگان در دوره، در این بخش با مدیریت مدرس مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد.

ج- طبقه بندی :

در این بخش فردی که در جایگاه مدرس قرار گرفته است می‌بایست با توجه به نظرات مثبت و منفی ارائه شده توسط افراد، مشروح نظرات خود را در خصوص تدریس معلّم در ۴ بخش: تحلیل محتوا (موضوع تدریس معلم) - تحلیل نحوه کلاس‌داری معلم - تحلیل نحوه تدریس معلم - و تحلیل برونداد و نتیجه تدریس معلم (بررسی درصد تفهیم موضوع روخوانی و روانخوانی به شاگردان) بیان نماید.

د- ثبت اطلاعات :

در این بخش تمامی شرکت‌کنندگان در دوره تحت مدیریت فردی که در جایگاه مدرس قرار گرفته است، به تدریس معلم در قالب فرم سنجش روش تدریس روخوانی و روانخوانی امتیاز می‌دهند.

۶- تدریس فنون معلّمی:

با توجه به ضرورت تسلط مدرس بر روی مباحث مربوط به فنون معلّمی و روانشناسی آموزش و همچنین ضرورت استفاده از این مباحث در آموزش روخوانی و روانخوانی، لازم است هریک از شرکت‌کنندگان در دوره یکی از مباحث کتاب «مهارت‌های تدریس و روانشناسی در آموزش قرآن کریم» تألیف آقای داوود تک‌فلاح را که قبلاً به ایشان اعلام می‌شود، تدریس نمایند تا از این طریق میزان تسلط ایشان بر سرفصل‌های مذکور ارزیابی گردد.

بخش دوم :

دستورالعمل اجرایی طرح تربیت مدرس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم

■ مسئول اجرایی و مسئولیت‌های محوله:

دراستندای هر سال از سوی سازمان دارالقرآن‌الکریم سهمیه‌های مصوب دوره‌های تربیت نیروی متخصص برای ادارات امور قرآنی سراسر کشور ارسال می‌گردد و اداره مربوطه موظف است برای برگزاری هر دوره طبق چرخه‌ی اجرا، اقدام نماید.

■ مراحل و چرخه‌ی اجرا:

- ۱) برنامه‌ریزی اولیه و ثبت نام از واجدین شرایط (شرایط اختصاصی مندرج در صفحه ۵) شرکت در دوره
- ۲) ارسال اسامی ثبت‌نام شدگان مطابق با جدول ضمیمه ۱ به معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن‌الکریم جهت مشخص نمودن زمان برگزاری آزمون‌های ورودی و ارسال قرعه‌های تلاوت.
- ۳) برگزاری آزمون‌های ورودی با هماهنگی معاونت آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن‌الکریم و ارسال تلاوتها و برگه‌های آزمون
- ۴) اعلام قبولشدگان، صدور شناسه و زمان برگزاری دوره به استان.
- ۵) تهیه منابع آموزشی حداقل یکماه پیش از برگزاری دوره و تحویل به شرکت‌کنندگان جهت مطالعه.
- تبصره: هزینه مربوط به تهیه کتب آموزشی بعهده شرکت‌کنندگان می‌باشد.
- ۶) هماهنگی با اساتید دوره از سوی معاونت آموزش و پژوهش و اعلام برنامه آموزشی به استان.
- ۷) برگزاری دوره در زمان مقرر
- ۸) برگزاری آزمونهای پایان دوره با توجه به آیین‌نامه آزمونهای پایانی.
- ۹) اعلام نتایج و صدور گواهینامه برای قبولشدگان از سوی سازمان دارالقرآن‌الکریم
- ۱۰) تهیه گزارش تفصیلی برگزاری دوره توسط استان و ارسال به معاونت آموزش و پژوهش سازمان.

■ هزینه‌های اجرای دوره:

جدول هزینه‌های اجرای دوره و اعتبارات تخصیص یافته آن هر سال از سوی سازمان دارالقرآن‌الکریم به صورت مشترک با طرحهای دیگر در قالب (جدول بودجه‌بندی اعتبارات و هزینه‌های سال) ارائه خواهد شد.

■ تذکرات مهم:

- ۱- افرادی که حد نصاب تعیین شده در هریک از دروس را کسب نمایند، در درس مربوطه تجدیدخواهند بود و می‌توانند در آزمون‌های تجدیدی شرکت نمایند.
- تذکره ۱: حداکثر دفعات شرکت در آزمونهای تجدیدی دو مرتبه می‌باشد.
- تذکره ۲: هزینه‌های مربوط به برگزاری آزمونهای تجدیدی بر عهده تجدیدشدگان می‌باشد.
- ۲- دوره به صورت شبانه‌روزی بوده و لازم است شرکت‌کنندگان بصورت کامل در دوره حضور داشته باشند و در صورت غیبت، از دوره حذف خواهند شد.

بخش سوم :

ضمائم

بیت

ضمیمه ۱: فرم مشخصات ثبت نام کنندگان

فرم مشخصات ثبت نام کنندگان دوره تربیت مدرس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم- سال ۱۳۹۶
استان-----

ردیف	نام و نام خانوادگی	شماره گواهینامه تربیت معلم روخوانی و روانخوانی	مدرک تحصیلی	سابقه تدریس در دوره‌های آموزش قرائت (سطوح ۱ و ۲)	تلفن همراه
۱					
۲					
۳					
۴					
۵					
۶					
۷					
۸					
۹					
۱۰					
۱۱					
۱۲					
۱۳					
۱۴					
۱۵					
۱۶					
۱۷					
۱۸					
۱۹					
۲۰					
۲۱					
۲۲					
۲۳					
۲۴					
۲۵					
۲۶					
۲۷					
۲۸					
۲۹					
۳۰					

فرم اطلاعات آزمون‌های ورودی دوره تربیت مدرس روخوانی و روانخوانی قرآن کریم

نتیجه	آزمونهای ورودی					نام خانوادگی	ردیف		
	آزمون کتبی فنون معلمی روانشناسی در آموزش (۱۴ از ۲۰)	روش تدریس و روخوانی و روانخوانی (۱۶ از ۲۰)	قرائت (سطح ۵) «گرایش تحقیق یا تدویر»					نام و نام خانوادگی	
			نمره آزمون شفاهی						
			جمع	لحن (۲۱ از ۳۰)	صوت (۱۴ از ۲۰)				وقف و ابتداء (۱۵ از ۱۰/۵)
							۱.		
							۲.		
							۳.		
							۴.		
							۵.		
							۶.		
							۷.		
							۸.		
							۹.		
							۱۰.		
							۱۱.		
							۱۲.		
							۱۳.		
							۱۴.		
							۱۵.		
							۱۶.		
							۱۷.		
							۱۸.		
							۱۹.		
							۲۰.		
							۲۱.		
							۲۲.		

تأییدیه مدیر اداره امور قرآنی استان :

نام و نام خانوادگی :

امضاء و تاریخ :

تأییدیه مدیریت آموزش :

نام و نام خانوادگی :

امضاء و تاریخ :